

Overvejelser ang. sektoropdelingen i ADAM

Resumé:

I dette papir gøres nogle overvejelser om opdelingen af de institutionelle sektorer i den finansielle del af ADAM. Det ønskelige i at anvende nationalregnskabs sektorer som udgangspunkt for en lettilgængelig opstilling af sektorbalancerne er udgangspunktet.

Papiret er tænkt som et oplæg til diskussion af en række "modelhygiejniske" foranstaltninger, der bl.a. indebærer omplacering af en række fordringer, ændring af nomenklatur (variabelnavne og -beskrivelse) samt i nogen udstrækning gennemgang af data.

---

sektor.jsm

Nøgleord: sektoropdeling nationalregnskab finansiell rentestrømme data

1. Indledning

Arbejdet med rentestrømsrelationerne har givet anledning til nogle overvejelser om hensigtsmæssigheden af den nuværende institutionelle sektoropdeling i (den finansielle del af) ADAM.

Det væsentligste problem vedr. den nuværende sektoropdeling i den finansielle delmodel er, at den – trods erklærede hensigter – kun delvis er bygget op omkring de tre nationalregnskabsmæssige hovedsektorer: Privat sektor, offentlig sektor samt udland. Afvigelserne er ikke store, men forekommer "unødvendigt upædagogiske". Endvidere stemmer variabelnavne og -forklaringer vedr. den private sektor og underopdelinger heraf ret dårligt overens med indholdet; det gør det naturligvis ikke lettere at finde rundt i.

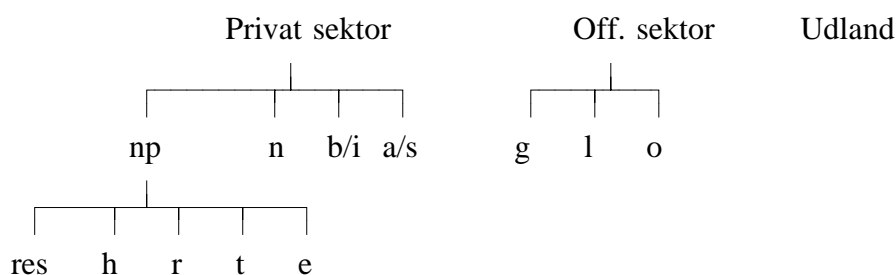
Papiret er primært tænkt som oplæg til diskussion og som oplæg til evt. videre arbejde. Det skal bemærkes, at papiret ikke indeholder forslag, der har afgørende betydning for adfærdsmodelleringen i traditionel forstand. Der er alt-overvejende tale om *modelhygiejniske* foranstaltninger.

Strukturen i papiret er som følger: I afsnit 2 beskrives, hvorledes *strukturen i sektorbalancerne* er i dag, og hvordan den kunne være. I de følgende afsnit tages en række problemstillinger op: Afsnit 3 beskæftiger sig med de nødvendige ændringer for at bringe sektorbalancerne i *overensstemmelse med nationalregnskabet*, i afsnit 4 diskuteres behovet for og det ønskelige i "*under-undersektorer*" i den private sektor. I afsnittene 5 og 6 præsenteres – bl.a. i lyset af denne diskussion – *mulige konsolideringer* af fordringer/undersektorer samt det ønskelige i en *opstramning af nomenklaturen*. Efter en afrunding i afsnit 7 vises i bilag 1 – med alle mulige forbehold – hvorledes sektorbalancerne kunne se ud, hvis de væsentligste af de fremlagte tanker implementeres. Nettoeffekten, der udelukkende fremstår som et resultat af ændringer i nomenklatur, omflytninger af eksisterende serier og simple operationer på disse, er en besparelse på ca. 12 variabler (ud af ca. 60) og ikke mindst en mere pædagogisk opbygning.

2. Den overordnede struktur

Udgangspunktet for opstillingen af de finansielle balancer bør, som nævnt i indledningen, være nationalregnskabet's tre hovedsektorer. Hovedsektorerne kan efter behov yderligere opdeles i undersektorer, og man kan overveje om undersektorerne endnu engang skal opdeles i under-undersektorer. Både under- og under-undersektorer findes i dag, men desværre er opdelingen, som nævnt, ikke helt stringent. I nedenstående figur er det forsøgt at indikere en struktur, der er så tæt på den nuværende som mulig, men hvor de overlapninger mellem nationalregnskabet's hovedsektorer, der eksisterer i dag, er elimineret. Problemerne ved den nuværende opstilling af sektorbalancerne er anført omstående under figur 2.

Figur 1. Som den grundliggende sektoropdelingen kunne se ud. Nuværende sektorbetegnelser og grundstruktur

Under den *private sektor* (sektorbetegnelse *p*) er der følgende undersektorer: *np* (Privat ikke-finansiel sektor), *n* (Nationalbank), *b/i* (Pengeinstitutter/ postgiro) og *a/s* (Livsforsikring og pensionskasser / skadesforsikring). Undersektoren *privat ikke-finansiel sektor* er igen opdelt i en residual sektor primært dækkende over husholdninger og selskaber (i figuren indikeret med sektorbetegnelsen "*res*", hvilket ikke er en officiel ADAM-betegnelse), *h* (Hypotekbank), *r* (Realkreditinstitutter), *t* (Koncessionerede virksomheder (og skibskreditfond)) og *e* (Eksportfinansieringsfond).

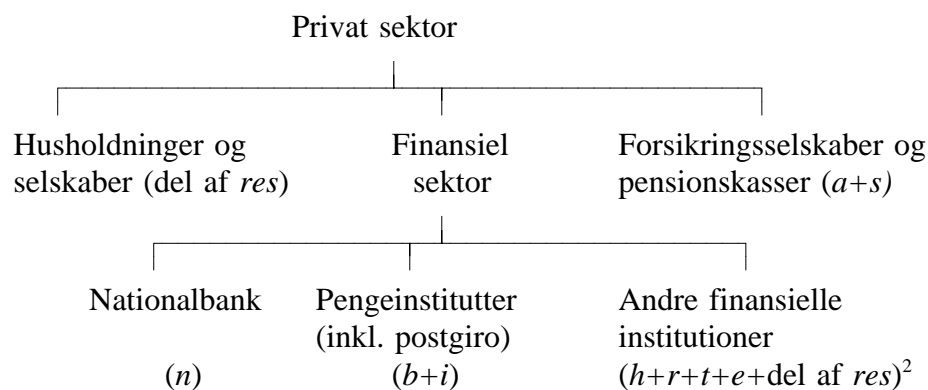
Den *offentlige sektor* har ingen sektorbetegnelse i den finansielle delmodel. Der er følgende undersektorer: *g* (Stat), *l* (Kommuner) og *o* (Offentlige fonde).

Den sidste hovedsektor *udlandet* (sektorbetegnelse *f*) har ingen undersektorer.

Opstillingen i figur 1 er foretaget med udgangspunkt i den hidtil anvendte struktur (jf. Arbejdsnotat nr. 26 og kapitel 12 i *ADAM – En model af dansk økonomi, oktober 1991*). En opstilling, der stort set indeholder de samme (under-)sektorer, men som følger nationalregnskabets struktur mere tæt er angivet i følgende figur 2. Problemet er, at denne opstilling kræver en opsplittning af "*res*"-sektoren.¹ I bilag 1 er vist endnu en mulighed for "Træstruktur".

¹Den altovervejende del af "*res*"-sektoren må kunne kaldes "Husholdninger og selskaber mv.". Fordringer vedr. investeringsforeninger mv. skal dog i henhold til NR placeres i "Andre finansielle institutioner". Som en slags short-cut kunne man definere sig ud af problemet og kalde "*res*" for "Husholdninger og selskaber" og *h+r+t+e* for "Andre finansielle institutioner". Det kan bemærkes, at rentestrømmen, *Tipp2*, der bl.a. anvendes i forbrugsfunktionen, med nationalregnskabstermer vedrører summen af rentestrømme for "Husholdninger og selskaber mv." og "Andre finansielle institutioner" samt afstemningskontoen.

Figur 2. En alternativ (nationalregnskabstro) underopdeling af den private sektor:

Om den nuværende struktur kan fremføres følgende generelle bemærkninger:

- Sektoropdelingen følger *ikke* nationalregnskabet på følgende områder:
  - Offentlige fonde og "Livsforsikringsselskaber og pensionskasser" (private fonde) er begge placeret i *a*-sektoren, der dermed dækker over dele af hovedsektorerne den private sektor og den offentlige sektor.
  - Skadesforsikringsselskaber er placeret i "Privat ikke-finansiell sektor", men burde i henhold til nationalregnskabet placeres sammen med Livsforsikringsselskaber og pensionskasser.
  - Postgiro ligger i nationalbanksektoren, men burde i henhold til NR placeres sammen med pengeinstitutter.
  - Eksportfinansieringsfonden ligger i *n*-sektoren, men burde i henhold til nationalregnskabet ligge i *np*.
- Undersektorerne *res*, *h*, *r*, *t* og *e* er ikke fuldt specificerede (summen af aktiverne er forskellig fra summen af passiver); "*res*"-sektoren findes kun implicit.
- Nomenklaturen er særdeles uklar, specielt vedr. under-undersektorerne i den private sektor (fx hvornår er noget "*np*"-sektorens fordring, og hvornår er det "*res*"-sektorens).
- Der indgår en lang række (ofte små) eksogene fordringer, der hensigtsmæssigt kan konsolideres.
- I det omfang de nuværende placeringer "på tværs" af nationalregnskabet ønskes bibeholdt – af hensyn til adfærdsmodellering eller andet – bør dette ske i form af hjælpevariabler, der ikke ødelægger den grundlæggende struktur.

²Hvad *t*-sektoren egentlig dækker over er ikke forfatteren helt klar. I følge variabelisten er det på aktiv-siden skibskreditfonden (der vel skal placeres under "Andre finansielle institutioner"), mens det på passiv-siden er "Koncessionerede virksomheder", der bør placeres sammen med "Husholdninger og selskaber".

3. Overensstemmelse med nationalregnskab

Generelt skal det, som fremført i indledningen, foreslås, at vi bringer sektoropdelingen i overensstemmelse med nationalregnskabet. Dette indebærer, jf. ovenstående bemærkninger, følgende:

Private og offentlige fonde samt skadesforsikringsselskaber

Det foreslås, at de offentlige fondes obligationsbeholdning (*Wobz*) trækkes ud fra *a*-sektoren, og at der for fuldstændighedens skyld oprettes en særskilt "Offentlig fondssektor" (kun med dette ene aktiv). Denne sektor bør i øvrigt ikke hedde *o*, da dette bogstav bør være reserveret den samlede offentlige sektor. Samtidig flyttes skadesforsikringsselskabers obligationsbeholdning (*Wsbz*), der er disse selskabers eneste specificerede fordring, fra *np*-sektoren til *a*-sektoren. Det kan bemærkes, at overvejelserne vedr. den nuværende placering oprindeligt var, at skadesforsikringsselskaber typisk har en kortere placeringshorisont end "Livsforsikringsselskaber og pensionskasser" og derfor minder mere om "almindelige selskaber".³ Med disse to ændringer bliver *a*-sektoren praktisk taget sammenfaldende med nationalregnskabet "Forsikringsselskaber og pensionskasser".⁴

Postgiro

Det foreslås, at postgiroen (fordringerne: *Wibz* og *Wilg*) flyttes fra nationalbanksektoren til pengeinstitutsektoren. Begrundelsen for den nuværende placering er angiveligt et spørgsmål om primær likviditet.⁵

Eksportfinansieringsfond

Det foreslås, at denne fond (fordringerne: *Welf*, *Wfle*, *Welp*) flyttes fra nationalbanksektoren til den private ikke-finansielle sektor. Begrundelsen for den nuværende placering er ligesom for postgiroens vedkommende angiveligt et spørgsmål om primær likviditet. I *np*-sektoren vil *Welp* ikke optræde, da der efter flytningen vil være tale en fordring, sektoren har på sig selv; hvis underopdelingen af *np*-sektoren skal føres konsekvent igennem skal denne størrelse dog bogføres som aktiv i *e*-sektoren og passiv i "*res*"-sektoren. Der vil principielt være behov for en variabel, der dækker eksportfinansieringsfondens mellemværende med nationalbanken. Denne størrelse kan evt. beregnes som $Weln = Wfle - Welf - Welp$, eller mere ambitiøst ved at "gå til kilderne".

---

³Jf. Modelgruppepapir *Niels Lehde Petersen* "Sektoropdeling i den finansielle delmodel", 12. februar 1985. En anden problemstilling i forbindelse med placeringen af skadesforsikringsselskaber bestemmelsen af realrenteafgiften, se modelgruppepapir *John Smidt og Morten Malle Pedersen* "Rentestrømsrelationerne: Indledende forsøg med grundskitsen", 24. august 1993.

⁴Dette forslag kræver evt. lidt data-arbejde i den finansielle databank, idet *a*-sektorens udlån (*Walp* og *Wall*) vist opgøres eksklusiv skadesforsikringsselskaber.

⁵ Det bør i forbindelse med postgiroens flytning checkes, om mellemværende mellem pengeinstitutter og nationalbank (*Wnlb*, *Wbdn* og *Wbdsn*) også dækker postgiros mellemværender. Det bør også checkes, hvordan der skelnes mellem "Sedler, mønt og giro" (fordringstype *c*) og almindelige indskud i giroen (der vel ligger – eller burde ligge – i *Wpdb*).

I det omfang skitsen i figur 2 ønskes anvendt, kræves sandsynligvis nogle håndfaste vedtagelser om, hvor forskellige fordringer i forbindelse med opdelingen af "res"-sektoren skal placeres; se evt. bilag 1 for et eksempel.

4. Under-undersektorer

Som nævnt er under-undersektorerne *res*, *h*, *r*, *t* og *e* ikke fuldt specificerede. Dette indebærer konkret, at summen af aktiverne ikke er lig med summen af passiverne for disse sektorer. Dette kan tages som udtryk for, at man har undladt eksplicit at beskrive under-undersektorernes egenkapital (der vil kunne beregnes residualt). I praksis har man kun specificeret de størrelser, der har været umiddelbart interesse for, og ikke haft specielt blik for behovet for et konsistent balancesystem. Næsten alle størrelser vedr. de "små" under-undersektorer eksogene.

Umiddelbart forekommer tingenes tilstand ikke hensigtsmæssig. Det bør overvejes, *hvorfor* og *om* disse under-undersektorer er så interessante, at de skal indgå i modellen; og *hvis* de er interessante, vil det være naturligt, at de indgår som fuldt specificerede sektorer. Hvis de nævnte under-undersektorer derimod *ikke* er interessante, bør det overvejes om de kan konsolideres med andre poster og/eller hinanden.

En fuld specificering af under-undersektorerne vil kræve, at disse sektorer fordringer både på hinanden og på andre (under-)sektorer skal specificeres. Eksempelvis vil sektor *e* – i henhold til figur 1 – kunne have mellemværender med sektorerne *res*, *h*, *r*, *t*, *g*, *l*, *o* samt udlandet. Samtidig vil en stringent opbygning indebære, at summen af sektorerne *res*, *h*, *r*, *t* og *e*'s fordringer på fx udlandet pr. identitet er lig med *np*-sektorens fordring på udlandet.

En gennemført implementation af et balancesystem både fuldt specificerede under- og under-undersektorer vil sandsynligvis indebære en *forøgelse* af antallet af (endogene) variabler, simpelthen for at holde styr på identiteterne. Gevinsten i form af overskuelighed og stringens vil dog kunne udveje ulempen ved flere variabler. Et variabeltbesparende alternativ vil imidlertid være at droppe under-undersektorerne og kun arbejde med to niveauer: De tre hovedsektorer og undersektorer hertil. Et eksempel på dette er vist i bilag 1.

5. Mulige konsolideringer

Enkelte konsolideringer af eksogene variabler er oplagte allerede med den nuværende struktur, og yderligere nogle tilbyder sig med de foreslåede ændringer sektoropdelingen. I det følgende rides flere af disse muligheder op, idet målet med konsolideringerne er at reducere antallet af eksogene fordringer

i den finansielle delmodel.⁶

Konsolideringer vedr. undersektorer til den private ikke-finansielle sektor
Størrelserne W_{tlf} og W_{flt} (t -sektorens lån til/i udlandet) kan helt uden følgevirkninger slås sammen til en nettostørrelse; disse to eksogene størrelse optræder i modellen *altid* som $W_{tlf}-W_{flt}$.

Fuldstændigt samme mulighed fremstår i forbindelse med W_{elf} og W_{fle} , der uden konsekvenser kan nettoficeres. Endvidere kan man uden problemer tage yderligere et skridt og lægge disse størrelse sammen: $W_{?lf} = W_{tlf} + W_{elf} - W_{flt} - W_{fle}$. Herved reduceres 4 eksogene variabler til een uden konsekvenser for modellen.

Endnu et skridt ville være at sammenlægge under-undersektorerne h , r , t og e til én sektor, der med udgangspunkt i figur 2 fx kunne betegnes "Andre finansielle institutioner". Det kan i forhold til adfærdsligningerne i den finansielle delmodel bemærkes, at det er "Husholdninger og selskaber mv.", der er den interessante sektor ("*res*" i figur 1); dette betyder, at den skitserede sammenlægning ikke vil få konsekvenser for den modellerede adfærd. Tildeles "Andre finansielle institutioner" sektorbetegnelsen x , vil under-sektorens fordringer blive:

$W_{xlf} = W_{tlf} + W_{elf} - W_{flt} - W_{fle} - W_{flh}$	x -sektorens lån til udlandet, netto
$W_{xlp} = W_{elp}$	x -sektorens lån til private, netto ⁷
$W_{xbz} = W_{hbz} + W_{rbz}$	x -sektorens obligationsbeholdning
$W_{xll} = W_{hll}$	x -sektorens lån til kommunerne
$W_{xln} = \text{????}$ ⁸	x -sektorens lån til nationalbanken

Konsolideringer vedr. pengeinstitutter

Der findes for nuværende 3 fordringer, der indeholder mellemværender mellem pengeinstitutter og nationalbanken: W_{nlb} , W_{bdn} og W_{bdsn} . De to førstnævnt kan uden konsekvenser nettoficeres, da de altid indgår som $W_{nlb} - W_{bdn}$. Hvorvidt W_{bdsn} (særlige indskud) bør indgå i en sådan nettostørrelse er mere åbent, men det er dog en klar mulighed. Problemet ved at gøre det er, at vi herved går glip af muligheden for "pengemængdestyring" i form af de pengepolitiske reaktionsparametere $krea0$ og $krea1$; disse parametre (og dermed W_{bdsn}) har dog historisk kun været i kraft i periode 1985:Q3-1987:Q4. Et andet problem er, at W_{bdsn} i modsætning til de to øvrige størrelser fragår bankernes placeringspotentiale, W_{lik} , der medgår i bestemmelsen af bankernes obligationsbeholdning.

⁶Det kan bemærkes, at for næsten alle af de i det følgende nævnte eksogene fordringer findes i dag yderligere en suffix-x variabel ("Udgangsskøn for variabel") til brug i forbindelse med de pengepolitiske *krea*-konstruktioner.

⁷Mere præcis bør det nok være x -sektorens lån til residualsektoren, hvorfor p' et måske bør udskiftes.

⁸Sektorens lån til nationalbanken kan evt. residualberegnes – under antagelse om en egenkapital på fx 0.

Endnu en nettificering ligger lige for, idet ikke mindre end 3 eksogene fordringer beskriver mellemværender mellem bankerne og udlandet: $Wbvf$, $Wbqf$ og $Wflb$.⁹ Den eneste krølle ved en nettificering af disse størrelser findes i forbindelse med brugen af $krea3$ (neutralisering af privat kapitalimport): Ved aktivering af denne pengepolitiske reaktionsparameter vil ændringer i $Wbqf$ og $Wflb$ medføre ændringer i nationalbankens obligationsbeholdning, hvilket ikke vil være tilfældet i forbindelse med ændringer i $Wbvf$. Bortset fra denne krølle indgår de nævnte størrelser altid som $Wbvf+Wbqf-Wflb$.

Diverse små-konsolideringer

Med postgiros foreslåede flytning til pengeinstitutterne vil det være naturligt at sammenlægge de to obligationsbeholdninger: $Wbbz$ og $Wibz$.

Tilsvarende gør skadesforsikringsselskabernes flytning til a -sektoren det naturligt at sammenlægge obligationsbeholdningerne $Wabz$ og $Wsbz$.

Blandt de nuværende fordringer findes to små "øvrige" fordringer på udlandet, der hensigtsmæssigt må kunne lægges sammen med lån. Det drejer sig om $Wfqq$, der bør kunne lægges sammen med $Wflg$ og $Wfqp$, der bør kunne lægges sammen med $Wflp$. Specielt mht. den sidste størrelse ($Wflp$) bemærkes, at den er residualbestemt.¹⁰

6. Ændring af nomenklatur m.v.

I forbindelse med oprydningen af sektoropdelingen vil det være naturligt at klargøre nomenklaturen i samme omgang.

Overordnet

Helt overordnet er der behov for at give de enkelte sektorer en entydig sektorbetegnelse. I dag anvendes forskellige sektorbetegnelser i den finansielle delmodel og i resten af ADAM:

	FINDAN	ADAM
Udland	f	e
Kommuner	l	k
Stat	g	s
Livsforsikringsselskaber mv.	a	fp
Forsikringsselskaber mv.	$a+s$	i
Offentlige fonde	o	fo

---

⁹Opdateringen af disse 3 størrelser bør nok kigges efter (ikke mindst $Wflb$).

¹⁰Tilsyneladende er der tale om en meget indviklet residualberegning, således at ændringen i udlandets egenkapital $Wfqq$ altid er lig betalingsbalancen. Dette er selvfølgelig kønt, men noget tilsvarende gælder langt fra for de øvrige sektorer (fx er ændringen i statens egenkapital, $Wqgg$, slet ikke lig med $Tfsn$, sektorens nettofordringserhvervelse i henhold til nationalregnskabet). Sammenhængen mellem den residualbestemte $Wflp$ og fordringen "Øvrige fordringer", $Wfqp$ bør nok kigges efter.

Disse forskelle burde vel ryddes af vejen. I den forbindelse bør man overveje at lade *Ken* (Tilgodehavender i udlandet) indgå i samme nomenklatur som de øvrige finansielle fordringer (noget i retning af *Wfqkf*).

En mulighed i forbindelse med tildelingen af entydige sektorbetegnelser til alle hoved- og undersektorer kunne være at anvende ét bogstav til hovedsektorerne (fx *p*, *o*, *f*), to bogstaver – heraf det første hovedsektorbetegnelse – for undersektorer (fx *pb* for (private) pengeinstitutter) og tre bogstaver for evt. under-undersektorer. Imod en sådan konvention taler, at variabelnavnene derved bliver længere.¹¹

Vedr. den offentlige sektor

Sektorbetegnelse for offentlige fonde bør ikke være *o*, idet denne bør være forbeholdt den samlede offentlige sektor. En stringent gennemførelse af den præsenterede skitse vil for fuldstændighedens skyld indebære et behov for de offentlige fondes egenkapital. Et alternativ til en selvstændig offentlig fondssektor kunne være at konsolidere den statslige sektor (hvor fx den sociale pensionsfond befinder sig) med de offentlige fonde; dette ville konkret indebære en sammenlægning af *Wgbz* og *Wobz*.

Vedr. forsikringselskaber mv.

Der vil være behov for konsekvensrettelser af egenkapitalen (*Waqa*) i forbindelse med flytningen af skadesforsikringselskaber og offentlige fonde, og den nuværende brug af *Wazz* (= *Wabz*+*Walp*+*Wall*) kan udgå.

Vedr. pengeinstitutter mv.

I forbindelse med postgiroens flytning vil det være naturligt at lade postgiros lån til staten (*Wilg*) skifte navn til *Wblg*.

Vedr. den private ikke-finansielle sektor

Den nuværende nomenklatur er sine stede misvisende. Hvordan nomenklaturen logisk skal opbygges afhænger lidt af, om strukturen i figur 1 eller 2 vælges. Under alle omstændigheder er der behov for konsekvensrettelser i forbindelse med flytningen af eksportfinansieringsfonden og skadesforsikringselskaber. Endvidere vil der, hvis det vælges at konsolidere nogle af de nuværende under-undersektorer, kunne blive tale om følgerrettelser.

Generelt bør den nuværende lidt skødesløse omgang med sektorbetegnelser efterses. Et konkret eksempel: *Wflp* er i henhold til variabellisten "Udlandets lån til den private ikke-finansielle sektor". Med udgangspunkt i debitorsektorbetegnelse *p* skulle man jo ellers tro, at der var tale om den samlede private sektors (sektorbetegnelse *p*) lån i udlandet. Tager vi variabellestens

---

¹¹En anden mulighed for forøgelse af informationsindholdet i nomenklaturen kunne være en konsekvent anvendelse af et *n* i fordringsbetegnelsen, når der er tale om en netto-størrelse. Dette er kun gjort enkelte steder (fx *Wpbnz*), men ikke fx ved *Wfl(n)p* eller *Wnv(n)f*. Det bemærkes, at anvendelsen af nettostørrelser jf. ovenstående foreslås forøget. Det kunne overvejes at flytte "n'et" for netto til sidst i variabelnavnet således, at den grundliggende idé med 2. og 4. bogstav som kreditor/debitor-sektor bibeholdes.

indhold for pålydende burde variablen altså ret beset hedde $Wflnp$, idet np er sektorbetegnelsen for den private ikke-finansielle sektor. Nu er problemet bare, at den "private ikke-finansielle sektor" indeholder en række delsektorer, der også har lån i udlandet, fx hypotekbanken, $Wflh$. Man kunne således forledes til at tro, at hvis man tog $Wflp$ og derfra trak $Wflh$ (og de øvrige delsektorer's lån i udlandet) så fik man "res"-sektorens lån i udlandet: $Wflres = Wflp - Wflh - \dots$. Men tro om igen! Faktisk er $Wflp$ det, som med den fulgte logik burde hedde $Wfl"res"$ ... suk!

Et specielt kildent område er indholdet af egenkapitalerne i den private sektor og undersektorer heraf: Variablen $Wpqnp$ betegnes i variabellisten "Husholdningers og virksomheders finansielle formue", men indeholder med nationalregnskabstermer foruden Husholdnings- og selskabssektoren, "Andre finansielle institutioner", afstemningskontoen samt skadesforsikringselskaber! Vi har også en variabel $Wpqp$, som vi noget misvisende kalder "Den private ikke-finansielle sektors egenkapital". Denne indeholder foruden $Wpqnp$ den akkumulerede nettofordringserhvervelse i banker ($Wbqb$), offentlige fonde ($Wobz$) samt private fonde ($Wazz$). Bemærk, at $Wpqp$ ikke indeholder nationalbankens egenkapital $Wnqn$. Det naturlige vil selvfølgelig være, at $Wpqp$ er den samlede private sektors egenkapital defineret som summen af $Wpqnp$, $Wnqn$, $Wbqb$ og $Wazz$. Ved oprydning af nomenklaturen i egenkapitalerne skal nettofordringserhvervelserne (og evt. rentestrømme) naturligvis behandles tilsvarende.

En mere konkret problemstilling er placeringen af $Wzbf$, "Udenlandske obligationer mv.". I de nuværende sektorbalancer er denne størrelse placeret som et aktiv i den private ikke-finansielle sektor, men spørgsmålet er, om dette er korrekt. Konkret skulle det nok undersøges, i hvilken udstrækning bankerne holder fordringer, der ligger under denne størrelse; herunder kunne det undersøges, om der er en sammenhæng med den voldsomme stigning i bankernes valutastilling i 1992 (fra ca. 0 til + 50 mia.).

I småtingsafdelingen kan man i øvrigt undre sig over, at $Wzbr$ (Den private ikke-finansielle sektors obligationsgæld) ikke hedder $Wzbp$ (eller $Wzbnp$ (eller $Wzb"res"$)).

7. Afslutning

De skitserede forslag til ændringer af sektoropdelinger og nomenklatur kræver uden tvivl en del arbejde, herunder nok en nærmere konkretisering. Papiret her er tænkt som oplæg og en (ikke nødvendigvis komplet) huskeliste. I bilag 1 er – for at give en fornemmelse – vist, hvorledes sektorbalancerne kunne se ud, hvis de væsentlige forslag til ændringer bliver fulgt.

I givet fald skal det afgøres, hvilke konsekvenser for data bagud i tiden, der må blive tale om, hvis sektoropdelingerne ændres. Man vil – som det fremgår af bilag 1 – kunne komme langt med simple operationer på de eksisterende serier, idet der dog enkelte steder kan være behov for "at gå til kilderne". Fremadrettet

bør opdateringen vel under alle omstændigheder tilpasses ændringer i definitioner.¹²

Et andet spørgsmål er, *hvornår* eventuelle rettelser i data, nomenklatur og/eller sektoropdelinger skal implementeres. Konkret er spørgsmålet om de i givet fald kan implementeres, når arbejdet er gjort, eller om det skal afvente en "stor" datarevision (i praksis overgang til 1990-priser).

I forbindelse med arbejdet vil det være naturligt at ofre FINBKs nuværende data samt anvendelsen af kilder og opdateringsrutiner lidt opmærksomhed. Generelt bør det tilstræbes, at FINDANs databank opdateres efter samme principper som ADAMBK, hvilket bl.a. indebærer fortrinsvis brug af officielle (og helst lettilgængelige) kilder.¹³ Et konkret problem vedrører opdateringen af obligationsbeholdningerne, hvor der tilsyneladende er uløste problemer efter omlægningen af kreditmarkedsstatistikken (indførelse af Værdipapircentral-statistik); dette skal der naturligvis – under alle omstændigheder – kigges på.

I forlængelse af arbejdet – eller i anden sammenhæng – burde man i øvrigt nok kigge nærmere på modelleringen af nettofordringsserhvervelser i fondene – både de offentlige og de private. *Netto*-indbetalingerne i de private fonde modelleres som en andel af lønsummen (eller et andet indkomstbegreb), hvilket vist kun kan være rimeligt i en opbygningsfase. Udbetalingerne fra de offentlige fonde ligger vist i den eksogene variabel *Tffonr*, der angiveligt er en "Hjælpevariabel i *Tffon*-relationen"; det er jo ikke nogen særlig hjælpsom betegnelse. I øvrigt må hele pensionsområdet (herunder kapitalpensioner), dets behandling i nationalregnskabet og den statistiske dækning i almindelighed nok være noget, der trænger til nogle kærlige overvejelser.

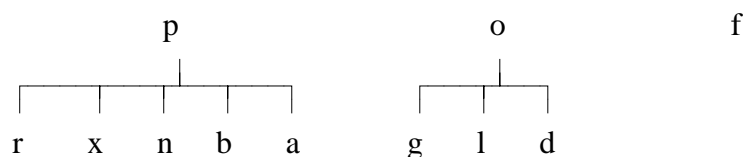
¹²Der må mere langsigtet forventes en anvendelse af den kommende "Flow-of-funds"-statistik, der før eller siden vel bliver en realitet. Et realistisk bud vil være, at FINDANs databank (med de ændringer, der måtte følge bl.a. i forlængelse af dette papir) vil blive anvendt som udgangspunkt for en tilbageføring. En rimelig kvalitet af databanken er altså også ud fra denne betragtning ønskeligt.

¹³Fx bør brugen af Nationalbankens valutastatistik som kilde anses som uheldig, og burde i det omfang det er muligt erstattes af bankens årsberetning eller lignende. Det bør tilsvarende sikres, at alle offentliggjorte "hovedstørrelser" er overholdt, selv om vi evt. er nødt til at anvende mere uofficielle kilder til dekomponeringer.

Bilag 1

I dette bilag er det – med alle mulige forbehold – vist, hvorledes sektorbalancerne kunne komme til at se ud, hvis de væsentligste forslag bliver implementeret. Forslagene til nye sektorbalancer er udelukkende fremkommet som et resultat af simple operationer – så som sammelægninger eller ændret nomenklatur – på eksisterende serier. En konkret implementering vil dog nok kræve nærmere eftersyn af en række variabler bl.a. i forbindelse med flytningen af postgiroen og skadesforsikringselskaberne.

Strukturen i opstillingen kan opfattes som en konsolideret udgave af figur 1, idet brugen af "under-undersektorer" i den private sektor er droppet:

Nomenklaturen, der er *aldeles uautoriseret*, dækker over:

Privat sektor (p):

- r* (Rest sektor (Næsten: "Husholdninger og selskaber"))
- x* (Diverse sektor (Næsten: "Andre finansielle institutioner"))
- n* (Nationalbank)
- b* (Pengeinstitutter inkl. postgiro)
- a* (Forsikringselskaber og pensionskasser).

Offentlig sektor (o):

- g* (Stat)
- l* (Kommuner)
- d* (Offentlige fonde)

Udland (f):

Ingen undersektorer

Omstående opstilles sektorbalancerne for hovedsektorerne, dels i henhold til de skitserede forslag, dels som de ser ud nu. Efterfølgende opstilles sektorbalancerne for undersektorerne i den offentlige hhv. den private sektor. På sidste side af bilaget vises sammenhængen mellem de nuværende og de tentativt foreslåede variabler.

Ved placeringen af fordringer i undersektorerne i den private sektor er antaget, at – med mindre andet eksplicit fremgår af variabelnavn eller andet – så placeres fordringen i *r*-sektoren.

Hovedsektorerne, ej konsolideret:

Privat sektor

Nu		Mulighed	
A	P	A	P
<i>Walp</i>	<i>Wzcn</i>	<i>Walr</i>	<i>Wzcn</i>
<i>Wall</i>	<i>Wbdn</i>	<i>Wall</i>	<i>Wgln</i>
<i>Wabz</i>	<i>Wbdsn</i>	<i>Wabz</i>	<i>Wflr</i>
<i>Wnlb</i>	<i>Wgln</i>	<i>Wnlb</i>	<i>Wblr</i>
<i>Welp</i>	<i>Wfle</i>	<i>Wxlr</i>	<i>Walr</i>
<i>Wilg</i>	<i>Wflp</i>	<i>Wxlf</i>	<i>Wglr</i>
<i>Welf</i>	<i>Wblp</i>	<i>Wblg</i>	<i>Wxlr</i>
<i>Wnbz</i>	<i>Walp</i>	<i>Wnbz</i>	<i>Wzbr</i>
<i>Wibz</i>	<i>Wflh</i>	<i>Wnvf</i>	<i>Wldb</i>
<i>Wnvf</i>	<i>Wglp</i>	<i>Wrcz</i>	<i>Wrdb</i>
<i>Wpcz</i>	<i>Welp</i>	<i>Wrdb</i>	<i>Wnlb</i>
<i>Wpdb</i>	<i>Wflt</i>	<i>Wrlb</i>	<i>Wxln</i>
<i>Wplb</i>	<i>Wzbr</i>	<i>Wxll</i>	<i>Wrlb</i>
<i>Witf</i>	<i>Wldb</i>		<i>Wrbz</i>
<i>Whll</i>	<i>Wpdb</i>		<i>Wxbz</i>
<i>Wpbz</i>	<i>Wnlb</i>		<i>Wzbf</i>
<i>Wsbz</i>	<i>Wplb</i>		<i>Wbcz</i>
<i>Whbz</i>			<i>Wblr</i>
<i>Wrbz</i>			<i>Wbll</i>
<i>Wzbf</i>			<i>Wbbz</i>
<i>Wbcz</i>			<i>Wbqf</i>
<i>Wbdn</i>			
<i>Wbdsn</i>			
<i>Wblp</i>			
<i>Wbll</i>			
<i>Wbbz</i>			
<i>Wbvf</i>			
<i>Wbqf</i>			

Wpqnp+
Wazz+
Wnqn+
Wbqb

Wpqp

Offentlig sektor

Nu		Mulighed	
A	P	A	P
<i>Wgln</i>	<i>Wflg</i>	<i>Wgln</i>	<i>Wflg</i>
<i>Wglf</i>	<i>Wilg</i>	<i>Wglf</i>	<i>Wblg</i>
<i>Wglp</i>	<i>Wzbg</i>	<i>Wglr</i>	<i>Wzbg</i>
<i>Wgll</i>	<i>Wfqq</i>	<i>Wgll</i>	<i>Wbll</i>
<i>Wgbz</i>	<i>Wbll</i>	<i>Wgbz</i>	<i>Wgll</i>
<i>Wldb</i>	<i>Wgll</i>	<i>Wldb</i>	<i>Wall</i>
<i>Wlbz</i>	<i>Wall</i>	<i>Wlbz</i>	<i>Wfl</i>
<i>Wobz</i>	<i>Wfl</i>	<i>Wdbz</i>	<i>Wxll</i>
	<i>Whll</i>		<i>Wzbl</i>
	<i>Wzbl</i>		

Wgqg+
Wlql
Wobz

Woqo

Udland

Nu		Mulighed	
A	P	A	P
<i>Wflp</i>	<i>Wglf</i>	<i>Wflr</i>	<i>Wglf</i>
<i>Wfl</i>	<i>Witf</i>	<i>Wfl</i>	<i>Wnvf</i>
<i>Wfle</i>	<i>Welf</i>	<i>Wflg</i>	<i>Wzbf</i>
<i>Wflb</i>	<i>Wnvf</i>	<i>Wfbz</i>	<i>Wbqf</i>
<i>Wflg</i>	<i>Wbvf</i>		<i>Wxlf</i>
<i>Wflh</i>	<i>Wzbf</i>		
<i>Wflt</i>	<i>Wbqf</i>		
<i>Wfbz</i>			
<i>Wfqg</i>			
<i>Wfqp</i>			

Wfqf

Wfqf

Den offentlige sektor

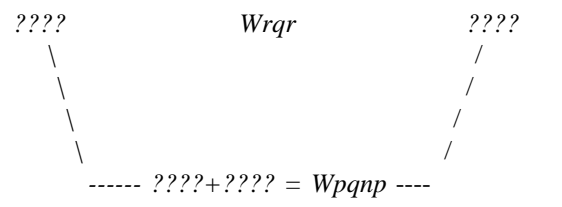
Stat				Kommuner				Offentlige fonde			
Nu		Mulighed		Nu		Mulighed		Nu		Mulighed	
A	P	A	P	A	P	A	P	A	P	A	P
<i>Wgln</i>	<i>Wflg</i>	<i>Wgln</i>	<i>Wflg</i>	<i>Wldb</i>	<i>Wbll</i>	<i>Wldb</i>	<i>Wbll</i>	<i>Wobz</i>		<i>Wdbz</i>	
<i>Wglf</i>	<i>Wilg</i>	<i>Wglf</i>	<i>Wblg</i>	<i>Wlbz</i>	<i>Wgll</i>	<i>Wlbz</i>	<i>Wgll</i>				
<i>Wglp</i>	<i>Wzbg</i>	<i>Wglr</i>	<i>Wzbg</i>		<i>Wall</i>		<i>Wall</i>				
<i>Wgll</i>	<i>Wfqg</i>	<i>Wgll</i>			<i>Wfl</i>		<i>Wfl</i>				
<i>Wgbz</i>		<i>Wgbz</i>			<i>Whll</i>		<i>Wxll</i>				
					<i>Wzbl</i>		<i>Wzbl</i>				
<i>Wgqg</i>		<i>Wgqg</i>		<i>Wlql</i>		<i>Wlql</i>		<i>Wobz</i>		<i>Wdqd</i>	

Privat sektor

Nationalbank				Pengeinstitutter				"Rest-sektor"				"Diverse-sektor"			
Nu		Mulighed		Nu		Mulighed		Nu		Mulighed		Nu		Mulighed	
A	P	A	P	A	P	A	P	A	P	A	P	A	P	A	P
<i>Wnlb</i>	<i>Wzcn</i>	<i>Wnlb</i>	<i>Wzcn</i>	<i>Wbcz</i>	<i>Wldb</i>	<i>Wbcz</i>	<i>Wldb</i>	<i>Wpcz</i>	<i>Wflp</i>	<i>Wrcz</i>	<i>Wflr</i>	<i>Wtlf</i>	<i>Wflh</i>	<i>Wxlf</i>	
<i>Welp</i>	<i>Wbdn</i>	<i>Wnbz</i>	<i>Wgln</i>	<i>Wbdn</i>	<i>Wpdb</i>	<i>Wblr</i>	<i>Wrdb</i>	<i>Wpdb</i>	<i>Wblp</i>	<i>Wrdb</i>	<i>Wblr</i>	<i>Whll</i>	<i>Wflt</i>	<i>Wxll</i>	
<i>Wilg</i>	<i>Wbdsn</i>	<i>Wnvf</i>	<i>Wxln</i>	<i>Wbdsn</i>	<i>Wnlb</i>	<i>Wbll</i>	<i>Wnlb</i>	<i>Wplb</i>	<i>Walp</i>	<i>Wrlb</i>	<i>Walr</i>	<i>Wsbz</i>		<i>Wxbz</i>	
<i>Welf</i>	<i>Wgln</i>			<i>Wblp</i>	<i>Wplb</i>	<i>Wbbz</i>	<i>Wrlb</i>	<i>Wpbz</i>	<i>Wglp</i>	<i>Wrbz</i>	<i>Wglr</i>	<i>Whbz</i>		<i>Wxln</i>	
<i>Wnbz</i>	<i>Wfle</i>			<i>Wbll</i>	<i>Wflb</i>	<i>Wbqf</i>		<i>Wzbf</i>	<i>Welp</i>	<i>Wzbf</i>	<i>Wxlr</i>	<i>Wrbz</i>		<i>Wxlr</i>	
<i>Wibz</i>				<i>Wbbz</i>		<i>Wblg</i>			<i>Wzbr</i>						
<i>Wnvf</i>				<i>Wbvf</i>					<i>Wfqp</i>						
				<i>Wbqf</i>											
<i>Wnqn</i>		<i>Wnqn</i>		<i>Wbqb</i>		<i>Wbqb</i>		????		<i>Wrqr</i>		????		<i>Wxqx</i>	

Forsikringselskaber

Nu		Mulighed	
A	P	A	P
<i>Walp</i>		<i>Walr</i>	
<i>Wall</i>		<i>Wall</i>	
<i>Wabz</i>		<i>Wabz</i>	
<i>Wazz</i>		<i>Waqa</i>	

Nedenstående er vist sammenhængen mellem de foreslåede variabler og de nuværende variabler:

Ny variabel		Nuværende variabler
<i>Walr</i>	=	<i>Walp</i>
<i>Wabz</i>	=	<i>Wabz</i> + <i>Wsbz</i>
<i>Wnlb</i>	=	<i>Wnlb</i> – <i>Wbdn</i> – <i>Wbdsn</i>
<i>Wxlr</i>	=	<i>Welp</i>
<i>Wxlf</i>	=	<i>Wtlf</i> + <i>Welf</i> – <i>Wflt</i> – <i>Wfle</i> – <i>Wflh</i>
<i>Wblg</i>	=	<i>Wilg</i>
<i>Wrcz</i>	=	<i>Wpcz</i>
<i>Wrdb</i>	=	<i>Wpdb</i>
<i>Wrlb</i>	=	<i>Wplb</i>
<i>Wxll</i>	=	<i>Whll</i>
<i>Wrbz</i>	=	<i>Wpbz</i>
<i>Wxbz</i>	=	<i>Whbz</i> + <i>Wrbz</i>
<i>Wblr</i>	=	<i>Wblp</i>
<i>Wbbz</i>	=	<i>Wbbz</i> + <i>Wibz</i>
<i>Wbqf</i>	=	<i>Wbqf</i> + <i>Wbvf</i> – <i>Wflb</i>
<i>Wflr</i>	=	<i>Wflp</i> + <i>Wfqp</i>
<i>Wblr</i>	=	<i>Wblp</i>
<i>Walr</i>	=	<i>Walp</i>
<i>Wglr</i>	=	<i>Wglp</i>
<i>Wxlr</i>	=	<i>Welp</i>
<i>Wrdb</i>	=	<i>Wpdb</i>
<i>Wxln</i>	=	Ny variabel ??
<i>Wdbz</i>	=	<i>Wobz</i>
<i>Wflg</i>	=	<i>Wflg</i> + <i>Wfqg</i>
<i>Wblg</i>	=	<i>Wilg</i>
<i>Wxll</i>	=	<i>Whll</i>

Herudover påvirkes de fleste egenkapitaler

Følgende variabler er ikke umiddelbart berørt:

Wall, Wnbz, Wnvf, Wzbf, Wbcz, Wbll, Wzcn, Wgln, Wzbr(!), Wldb, Wglf, Wgll, Wgbz, Wldb, Wlbz, Wzbg, Wbll, Wgll, Wall, Wfl, Wzbl

Specielt bemærkes:

- *Wall* og *Walp* ændrer evt. indhold (for at inkludere skadesforsikr.selsk. lån)
- *Wabz* og *Wsbz* kan evt. holdes adskilt (om ønskeligt), men på bekostning af "bogstav-forvirring"
- Fordringstypen *c* bør checkes for indhold af "Postgiro-indskud". Alle fordring på pengeinstitutternes balance checkes for indhold af postgiro.
- Vedr. nettoficeringen af pengeinstitutters mellemværende med udland: *Wbvf* kan evt. bibeholdes af hensyn til anvendelsen af *krea6*
- Vedr. nettoficeringen af pengeinstitutters mellemværende med nationalbank: *Wbdsn* kan evt. bibeholdes af hensyn til anvendelsen af *krea0* og *krea1*
- *Wxln* kan evt. beregnes residualt under antagelse om, at *x*-sektorens egenkapital er fx 0.